

PATVIRTINTA

Žemės ūkio agentūros prie Žemės ūkio
ministerijos direktoriaus 2026 m. birželio 26 d.
įsakymu Nr. VĮ-141

**Ūkinių gyvūnų produktyvumo tyrimų veiklos vykdytojų patikros aktui užpildyti naudojamas klausimynas
(Reikalavimai pieninių veislių galvijų produktyvumo tyrimams)**

Eil. Nr.	Reikalavimas	Reikalavimą nustatantis teisės aktas		Reikalavimo, nustatyto teisės akte, originalus tekstas
		teisės akto pavadinimas	skyrius, straipsnis, dalis, punktas	
I. LEIDIMO IŠDAVIMO SĄLYGŲ ATITIKIMAS				
1.	Ar fizinis asmuo arba juridinio asmens darbuotojas (-jai), kurie vykdo pieninių veislių galvijų produktyvumo tyrimus, turi tinkamą kvalifikaciją – turi žinių ir gebėjimų teikti pieninių veislių galvijų produktyvumo tyrimų paslaugas?	Leidimų teikti pieninių veislių gyvūnų produktyvumo tyrimų paslaugas išdavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. spalio 3 d. įsakymu Nr. 282 „Dėl Leidimų teikti ūkinių gyvūnų veislininkystės paslaugas išdavimo, jų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir šių leidimų galiojimo panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės)	5.1 papunktis ir 34 punktas	5. Asmenys, siekiantys gauti leidimą teikti Taisyklių 3 punkte nurodytas paslaugas, turi atitikti šiuos reikalavimus: 5.1. fizinis asmuo arba juridinio asmens darbuotojai, kurie vykdys atitinkamos gyvūnų rūšies produktyvumo tyrimus, turi turėti tinkamą kvalifikaciją – turėti žinių ir gebėjimų teikti pieninių veislių galvijų, avių ar ožkų produktyvumo tyrimų paslaugas, t. y. Taisyklių VII skyriuje nustatyta tvarka turi būti baigę pirminio mokymo kursus pieninių gyvulių produktyvumo tyrimų vykdymo tematika ir turėti tai patvirtinančią kvalifikacijos pažymėjimą. Šis reikalavimas netaikomas asmenims, iki Taisyklių įsigaliojimo dienos teikusiems pieninių gyvulių produktyvumo tyrimų paslaugą; 34. Fizinis asmuo, siekiantis gauti leidimą teikti Taisyklių 3 punkte nurodytas atitinkamos rūšies paslaugas, arba juridinio asmens darbuotojas, kai leidimą teikti Taisyklių 3 punkte nurodytas atitinkamos rūšies paslaugas siekia gauti juridinis asmuo, turi būti baigęs ne mažiau kaip 24 val. trukmės pirminio mokymo kursų programą pieninių gyvulių produktyvumo tyrimų vykdymo, duomenų perdavimo tematika

2.	Ar turi Laboratoriją arba yra sudarę sutartį su tokia laboratorija dėl pieno mėginių ištyrimo?	Taisyklės	5.2.1 papunktis	5. Asmenys, siekiantys gauti leidimą teikti Taisyklių 3 punkte nurodytas paslaugas, turi atitikti šiuos reikalavimus: 5.2. asmenys turi turėti: 5.2.1. akredituotą pieno tyrimų laboratoriją arba turi būti sudarę sutartį su tokia laboratorija dėl pieno mėginių ištyrimo
3.	Ar turi nuo išorinio poveikio, kenkėjų ar kitų gyvūnų apsaugotas, vėdinamas bandinių laikymo patalpas, atitinkančias bandinių laikymo sąlygas pagal Tarptautinio gyvulių apskaitos komiteto (toliau – ICAR) rekomendacijas iki jų išvežimo į Laboratoriją, arba šaldymo įrenginį (pvz., šaldytuvą)?	Taisyklės	5.2.2 papunktis	5. Asmenys, siekiantys gauti leidimą teikti Taisyklių 3 punkte nurodytas paslaugas, turi atitikti šiuos reikalavimus: 5.2. asmenys turi turėti: 5.2.2. nuo išorinio poveikio, kenkėjų ar kitų gyvūnų apsaugotas, vėdinamas bandinių laikymo patalpas, atitinkančias bandinių laikymo sąlygas pagal ICAR rekomendacijas iki jų išvežimo į laboratoriją, arba šaldymo įrenginį (pvz., šaldytuvą)
4.	Ar turi įrangą – nešiojamąjį ar stacionarų kompiuterį, priemones pienui maišyti ir mėginiui paimti?	Taisyklės	5.2.3 papunktis	5. Asmenys, siekiantys gauti leidimą teikti Taisyklių 3 punkte nurodytas paslaugas, turi atitikti šiuos reikalavimus: 5.2. asmenys turi turėti: 5.2.3. įrangą – nešiojamąjį ar stacionarų kompiuterį, priemones pienui maišyti ir mėginiui paimti
5.	Ar naudojamos pieno kiekio matavimo priemonės (matuokliai) yra ne anksčiau kaip prieš 12 mėnesių kalibruotos, atitinka ICAR reikalavimus ir kurių markės ir modeliai įrašyti į ICAR matavimo priemonių registrą?	Taisyklės ir Pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų organizavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. gruodžio 7 d. įsakymu Nr. 3D-934 „Dėl Pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų organizavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – PG taisyklės)	5.2.4 papunktis ir 9.7 papunktis	5. Asmenys, siekiantys gauti leidimą teikti Taisyklių 3 punkte nurodytas paslaugas, turi atitikti šiuos reikalavimus: 5.2. asmenys turi turėti: 5.2.4. Kontroliuojamų pieninių gyvulių primelžto pieno kiekio matavimo priemonių kalibravimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2006 m. lapkričio 10 d. įsakymu Nr. 3D-445 „Dėl Kontroliuojamų pieninių gyvulių primelžto pieno kiekio matavimo priemonių kalibravimo taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka ne anksčiau kaip prieš 12 mėnesių kalibruotas pieno kiekio matavimo priemonės (matuoklius), kurios atitinka ICAR reikalavimus ir kurių markės ir modeliai įrašyti į ICAR matavimo priemonių registrą. 9. Pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų vykdymo reikalavimai: 9.7. pieno kiekio matavimo priemonės privalo atitikti ICAR reikalavimus ir dėl tikslaus pieno kiekio nustatymo Laboratorijoje turi būti kalibruojamos periodiškai, bet ne rečiau kaip vieną kartą per dvylika mėnesių
II. BENDRIEJI REIKALAVIMAI				

6.	Ar leidimo turėtojas – fizinis asmuo, arba juridinio asmens darbuotojas (-jai), nuolat tobulina savo kvalifikaciją ir turi tai patvirtinantį pažymėjimą?	Taisyklės	31.3 papunktis, 35 ir 37 punktai	31. Leidimo turėtojas privalo: 31.3. nuolat kelti savo kvalifikaciją, kai leidimo turėtojas yra fizinis asmuo, arba darbuotojų, kai leidimo turėtojas yra juridinis asmuo, kvalifikaciją Taisyklių VII skyriuje nustatyta tvarka; 35. Leidimo turėtojas – fizinis asmuo, arba juridinio asmens darbuotojai, kai leidimo turėtojas – juridinis asmuo, nuo leidimo gavimo dienos per kiekvieną ateinančių trejų metų laikotarpį privalo išklaudyti ne trumpesnius kaip 8 val. kvalifikacijos kėlimo kursus pieninės gyvulininkystės tematika. 37. Išklausiems pirminio mokymo ir kvalifikacijos kėlimo kursus turi būti išduodamas tai patvirtinantis pažymėjimas
III. PIENINIŲ VEISLIŲ GALVIJŲ PRODUKTYVUMO TYRIMŲ REIKALAVIMAI (* vertinami visų ūkio subjekto darbuotojo (toliau – tyrimų asistentas) einamojo mėnesio grafike nurodytų laikytojų tiriamųjų bandų produktyvumo tyrimų duomenys, ** vertinami tyrimų asistento patikrinimo vietoje duomenys ir rezultatai)				
7.	*Ar atliekant pieninių veislių galvijų produktyvumo tyrimus A metodu, tiriamosios bandos produktyvumo tyrimus organizuoja veisimo organizacijos arba produktyvumo tyrimų vykdytojai, kuriems pirminius veislininkystės duomenis teikia pieninių veislių galvijų laikytojas, o primelžto pieno kiekį nustato ir kontrolinius pieno mėginius paima ir pirminę veislininkystės apskaitą tvarko tyrimų asistentas (-ai)?	PG taisyklės	7.1, 9.3 papunkčiai	7. Pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimai atliekami šiais metodais: 7.1. A metodu – tiriamosios bandos produktyvumo tyrimus organizuoja veisimo organizacijos arba produktyvumo tyrimų vykdytojai, kuriems pirminius veislininkystės duomenis teikia gyvūnų laikytojas, o primelžto pieno kiekį nustato ir kontrolinius pieno mėginius paima ir pirminę veislininkystės apskaitą tvarko tyrimų asistentas; 9. Pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų vykdymo reikalavimai: 9.3. Tvarkyti ūkinių gyvūnų apskaitą pagal Ūkinių gyvūnų laikymo vietų registravimo ir jose laikomų ūkinių gyvūnų ženklinimo ir apskaitos tvarkos aprašą, sėklinimo ir kergimo apskaitą – pagal Sėklinimo ir kergimo apskaitos taisykles;
8.	*Ar atliekant pieninių veislių galvijų produktyvumo tyrimus C3 metodu, ne rečiau kaip kartą per tris mėnesius bandos kontroliniame melžime dalyvauja ir visos tiriamosios bandos gyvūnų primelžto pieno kiekį nustato bei kontrolinius pieno mėginius paima ir pirminę veislininkystės apskaitą tvarko tyrimų asistentas (ai)?;	PG taisyklės	7.3.1, 9.3 papunkčiai	7. Pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimai atliekami šiais metodais: 7.3. C metodu – tiriamosios bandos produktyvumo tyrimus vykdo ir pirminę veislininkystės apskaitą tvarko gyvūnų laikytojas arba produktyvumo tyrimų asistentas tokia tvarka: 7.3.1. C3 metodu – tiriamosios bandos primelžto pieno kiekį nustato ir kontrolinius pieno mėginius kiekvieną tyrimų vykdymo mėnesį ima bei pirminę veislininkystės apskaitą

				tvarko gyvūnų laikytojas. Ne rečiau kaip kartą per tris mėnesius bandos kontroliniame melžime dalyvauja ir visos tiriamosios bandos gyvūnų primelžto pieno kiekį nustato bei kontrolinius pieno mėginius paima ir pirminę veislininkystės apskaitą tvarko tyrimų asistentas; 9. Pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų vykdymo reikalavimai: 9.3. Tvarkyti ūkinių gyvūnų apskaitą pagal Ūkinių gyvūnų laikymo vietų registravimo ir jose laikomų ūkinių gyvūnų ženklinimo ir apskaitos tvarkos aprašą, sėklinimo ir kergimo apskaitą – pagal Sėklinimo ir kergimo apskaitos taisykles;
9.	*Ar atliekant pieninių veislių galvijų produktyvumo tyrimus C6 metodu, ne rečiau kaip kartą per šešis mėnesius kontroliniame melžime dalyvauja ir visos tiriamosios bandos galvijų primelžto pieno kiekį nustato, kontrolinius pieno mėginius paima bei pirminę veislininkystės apskaitą tvarko tyrimų asistentas (-ai)?	PG taisyklės	7.3.2, 9.3 papunkčiai	7. Pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimai atliekami šiais metodais: 7.3. C metodu –tiriamosios bandos produktyvumo tyrimus vykdo ir pirminę veislininkystės apskaitą tvarko gyvūnų laikytojas arba produktyvumo tyrimų asistentas tokia tvarka: 7.3.2. C6 metodu – tiriamosios bandos primelžto pieno kiekį nustato ir kontrolinius pieno mėginius kiekvieną tyrimų vykdymo mėnesį ima ir pirminę veislininkystės apskaitą tvarko gyvūnų laikytojas. Ne rečiau kaip kartą per šešis mėnesius kontroliniame melžime dalyvauja ir visos tiriamosios bandos gyvūnų primelžto pieno kiekį nustato, kontrolinius pieno mėginius paima bei pirminę veislininkystės apskaitą tvarko tyrimų asistentas; 9. Pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų vykdymo reikalavimai: 9.3. Tvarkyti ūkinių gyvūnų apskaitą pagal Ūkinių gyvūnų laikymo vietų registravimo ir jose laikomų ūkinių gyvūnų ženklinimo ir apskaitos tvarkos aprašą, sėklinimo ir kergimo apskaitą – pagal Sėklinimo ir kergimo apskaitos taisykles;
10.	*Ar naudojant E4 apskaitos būdą, kartą per mėnesį nustatomi visos tiriamosios bandos gyvūnų visų per parą atliekamų kontrolinių melžimų individualūs gyvūnų primilžiai, o pieno sudėties ir kokybės tyrimams imami sudėtiniai pieno mėginiai, sudaryti atitinkamai lygiomis dalimis nuo kiekvieno melžimo pieno?	PG taisyklės	8.1 papunktis	8. Vadovaujantis ICAR gairėmis, pieno kiekiui ir sudėčiai bei kokybei nustatyti naudojami šie apskaitos būdai: 8.1. „E4“, kai kartą per mėnesį nustatomi visos tiriamosios bandos gyvūnų visų per parą atliekamų kontrolinių melžimų individualūs gyvūnų primilžiai. Pieno sudėties ir kokybės tyrimams imami sudėtiniai pieno mėginiai, sudaryti atitinkamai lygiomis dalimis nuo kiekvieno melžimo pieno

11.	*Ar, pieno kiekiui ir sudėčiai nustatyti naudojant „T4“ apskaitos būdą, tiriamas visos bandos vieną kartą per parą atliekamo kontrolinio melžimo primilžis ir, ar kontroliniai melžimai atliekami skirtingu paros laiku, nei buvo atliktas paskutinis kontrolinis melžimas?	PG taisyklės	8.2 papunktis	8. Vadovaujantis ICAR gairėmis, pieno kiekiui ir sudėčiai bei kokybei nustatyti naudojami šie apskaitos būdai: 8.2. „T4“, kai kartą per mėnesį nustatomi visos tiriamosios bandos gyvūnų vieną kartą per parą atliekamo kontrolinio melžimo individualūs primilžiai (kontroliniai melžimai turi būti atliekami skirtingu paros laiku, nei buvo atliktas paskutinis kontrolinis melžimas). Pieno sudėties ir kokybės tyrimams imami vieno paros melžimo pieno mėginiai;
12.	*Ar, pieno kiekiui ir sudėčiai nustatyti naudojant „Z4R“ apskaitos būdą, kartą per mėnesį atliekami visos tiriamosios robotais melžiamų karvių bandos kontroliniai melžimai, o produktyvumo apskaitai naudojami atitinkami 5 arba 7 parų primelžto pieno kiekių vidurkiai bei vieno paros kontrolinio melžimo pieno mėginių tyrimų rezultatai?	PG taisyklės	8.3 papunktis	8. Vadovaujantis ICAR gairėmis, pieno kiekiui ir sudėčiai nustatyti naudojami šie apskaitos būdai: 8.3. „Z4R“, kai kartą per mėnesį atliekami visos tiriamosios robotais melžiamų karvių bandos kontroliniai melžimai. Produktivityvumo apskaitai naudojami atitinkami 5 arba 7 parų primelžto pieno kiekių vidurkiai (skaičiavimui naudojami 4 arba 6 parų prieš kontrolinį melžimą ir kontrolinio melžimo paros primelžto pieno kiekiai) bei vieno paros kontrolinio melžimo pieno mėginių tyrimų rezultatai (kontroliniai melžimai turi būti pradedami skirtingu paros laiku, nei buvo atliktas paskutinis kontrolinis melžimas)
13.	**Ar tiriamas visų bandos galvių produktyvumas?	PG taisyklės	9.1 papunktis	9. Pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų vykdymo reikalavimai: 9.1. tirti visų bandos gyvūnų produktyvumą
14.	**Ar tiriamojoje bandoje naudojamas tik vienas pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų metodas ir pieno apskaitos būdas?	PG taisyklės	9.2 papunktis	9. Pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų vykdymo reikalavimai: 9.2. tiriamojoje bandoje tyrimų vykdymo mėnesį būtina naudoti tik vieną pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų metodą. Pieno apskaitos būdą (būdus) naudoti atsižvelgiant į ūkyje naudojamas melžimo technologija
15.	**Ar tyrimo dieną nėra keičiamas įprastas melžimo laikas ir technologija?	PG taisyklės	9.5 papunktis	9. Pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų vykdymo reikalavimai: 9.5. pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimo dieną negalima keisti įprasto melžimo laiko ir technologijos
16.	**Ar kontroliniai melžimai atliekami pagal grafiką, o tarp kontrolinių melžimų yra ne mažesnis nei 22 dienų ir ne didesnis nei 37 dienų intervalas?	PG taisyklės	9.8, 15.2 papunkčiai	9. Pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų vykdymo reikalavimai: 9.8 intervalas tarp kontrolinių melžimų – keturios savaitės, bet ne mažesnis kaip 22 dienos ir ne didesnis kaip 37 dienos. Jei dėl kokių nors nuo bandos laikytojo nepriklausančių priežasčių vienas kontrolinis melžimas nebuvo atliktas arba gauti galimai netikslūs kontrolinio melžimo duomenys,

				atliekamas tarpinis skaičiavimas pagal ICAR reikalavimus. Per metus gali būti ne daugiau kaip du tarpiniai skaičiavimai (vienas iš jų gali būti dėl produktyvumo tyrimų vykdytojo atostogų). Daugiau kaip du tarpiniai apskaičiavimai leidžiami produktyvumo tyrimų vykdytoji suderinus su ŽŪA tik esant <i>force majeure</i> aplinkybėms arba kai nėra galimybės atlikti tiriamojo melžimo ūkyje dėl ūkyje išplitusios užkrečiamosios ligos, šalyje paskelbtos ekstremaliosios situacijos dėl užkrečiamosios ligos ar karantino; 15.2 produktyvumo tyrimų vykdytojai, atsižvelgdami į kontrolinių pieno mėginių išvežimo į Laboratoriją grafikus, ne vėliau kaip iki einamojo mėnesio 20 kalendorinės dienos sudaro A ir C metodais tiriamųjų bandų kontrolinių melžimų grafikus tyrimų asistentams.
17.	**Ar kontroliniai pieno mėginiai imami ne anksčiau kaip 5 dieną po prieauglio atsivedimo?	PG taisyklės	9.9 papunktis	9. Pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų vykdymo reikalavimai: 9.9. kontroliniai pieno mėginiai negali būti imami anksčiau kaip 5 dieną po prieauglio atsivedimo, t. y. atsivedimo dieną ir tolesnes 4 dienas po atsivedimo
18.	**Ar kontroliniai pieno mėginiai nėra imami, kai iš tiriamosios karvės per parą primelžiama mažiau kaip 3 kg pieno arba 1 kg pieno per vieną melžimą?	PG taisyklės	9.10 papunktis	9. Pieninių gyvūnų produktyvumo tyrimų vykdymo reikalavimai: 9.10. kontroliniai pieno mėginiai negali būti imami, kai iš tiriamosios karvės per parą primelžiama mažiau kaip 3 kg pieno arba 1 kg pieno per vieną melžimą, o iš avies ar ožkos – mažiau kaip 0,2 kg pieno per dieną arba 0,05 kg pieno per 1 melžimą
19.	**Ar laikomasi kontrolinių pieno mėginių paėmimo rotacijos ir intervalų ir ar duomenys apie nustatytus laiko tarp melžimų intervalus perduodami į ŪGVIS?	PG taisyklės	13 ir 14 punktai	13. Jei melžiama du kartus per parą, kontrolinį melžimą rekomenduojama pradėti nuo vakarinio melžimo, jeigu melžiama tris kartus – nuo pietinio melžimo. Melžiant robotu, indeliai tiriamiesiems pieno mėginiams paimti vieną mėnesį į robotą dedami nuo 16 val., kitą mėnesį – nuo 4 val.; jų surinkimo intervalas yra 10 val. 14. Tarp atskirų paros melžimų rekomenduojama išlaikyti vienodus laiko intervalus. Jei melžiama tris kartus per parą, į ŪGVIS būtina perduoti duomenis apie ūkio nustatytus laiko tarp melžimų intervalus. Jei melžiama robotais, intervalai tarp atskirų melžimų turi būti ne mažesni nei 4 val.

20.	**Ar kontroliniai pieno mėginiai paruošiami pagal techninius reikalavimus?	PG taisyklės	16 punktas	16. Kontroliniai pieno mėginiai privalo būti paruošti pagal Laboratorijos techninius reikalavimus, skelbiamus Laboratorijos interneto svetainėje. Pieno mėginiai turi būti žymimi brūkšniniais kodais.
21.	**Kai kontroliniai pieno mėginiai nežymimi brūkšniniais kodais, ar ūkyje yra įdiegta Bandos valdymo programa, turinti techninę galimybę automatiškai perduoti kontrolinio melžimo duomenis į Laboratoriją?	PG taisyklės	17 punktas	17. Mėginių brūkšniniais kodais galima nežymėti ūkyje, kuriame yra įdiegta Bandos valdymo programa, turinti techninę galimybę automatiškai perduoti kontrolinio melžimo duomenis į Laboratoriją. Tokiu atveju gyvūnų laikytojai, pageidaujantys kontrolinių pieno mėginių nežymėti brūkšniniais kodais, teikia laisvos formos prašymą Laboratorijai, kuri juos kartu su paskirtais tyrimų asistentais (jeigu tyrimai vykdomi C metodu) apmoko, kaip tinkamai paruošti pieno mėginius, užtikrinant jų atsekamumą pagal gyvūno tapatybę, ir perduoti juos Laboratorijai. Laboratorija raštu informuoja ŽŪA apie bandas, kuriose mėginiai brūkšniniais kodais nežymimi.
22.	**Ar kiekvieną mėnesį VĮ Žemės ūkio duomenų centrui (toliau–Informacijos centrui) yra pateikiami tiriamųjų pieninių gyvūnų pieno kiekio ir atnaujinti kilmės, susirgimų ir kaitos duomenys?	PG taisyklės	19 punktas	19. Tyrimų asistentai, atliekantys produktyvumo tyrimus A ir (arba) C metodais, ir gyvūnų laikytojai, patys atliekantys gyvūnų produktyvumo tyrimus B ir (arba) C metodais, kiekvieną mėnesį pateikia Informacijos centrui tiriamojo pieninio gyvūno pieno kiekio ir atnaujintus kilmės, susirgimų ir kaitos duomenis
23.	**Kai bandoje vykdomas kergimas, ar perduodami kergimo duomenys į Informacijos centro duomenų bazę?	PG taisyklės	21 punktas	21. Tiriamojo pieninio gyvūno sėklinimo duomenis į Informacijos centro ŪGR karvių ir telyčių sėklinimo duomenų įvedimo modulį, kaip numatyta Sėklinimo ir kergimo apskaitos taisyklėse, perduoda fiziniai ir juridiniai asmenys, teikiantys ūkinių gyvūnų sėklinimo paslaugas, asmenys, turintys teisę sėklinti savo bandos ūkinius gyvūnus, taip pat jų darbuotojai, o kergimo duomenis teikia ūkinių gyvūnų laikytojai arba kergimo paslaugos teikėjai, arba tyrimų asistentai, atliekantys produktyvumo tyrimus A ir (arba) C metodais pagal bandų laikytojų pateiktą informaciją